

**Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen asiantuntijalausunto
hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi
hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja
väliaikaisesta muuttamisesta ja esityksen täydentämisestä**

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 1.4.2026

Anu Vuorinen, strategia- ja talousjohtaja

- Vuoden 2026 alussa tarkentuneet hyvinvointialueiden rahoitusnäkymät korostavat alijäämien kattamisajan pidentämisen välttämättömyyttä.
- On tärkeää, että valtiovarainministeriön lopulliset päätökset saadaan alueille viipymättä aluevaltuustojen käsittelyn jälkeen.
- Suunnitelmana alijäämien kattamisajan pidentämisestä tulee voida hyödyntää jo aiemmin alueella tehtyjä päätöksiä tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteistä. Sopeuttamissuunnitelmien arviointiin tulisi myös luoda kansallinen malli, jotta voidaan varmistaa, että pykälän 115 a. kriteeri 3 tulee alueiden välillä riittävän yhdenvertaisesti täytetyksi.
- Jotta alijäämien kattamisajan pidentämisen vaikutuksia voidaan alueilla tosiasiallisesti arvioida, on rahoitusmallin kehitystyössä ensisijaista parantaa mallin selkeyttä, ennakoitavuutta ja kannustavuutta. Esimerkiksi rahoituslain kolmannen vaiheen uudistamiseen liittyen rahoitusmalliin ei tule lisätä elementtejä, jotka pohjautuvat alueiden väliseen ns. nollasummapeliin. Samaan uudistukseen liittyen pitkäaikaisdiagnoositietojen poiminta tulee tehdä vain niiltä vuosilta, joihin alueilla on ollut tosiasiallinen mahdollisuus tehdä takautuvia täydennyksiä.
- Investointiohjaukseen esitettävät aikataulumuutokset ovat pääosin kannatettavia. Alueilla tulee olla mahdollisuus täydentää investointisuunnitelmia myös toukokuun jälkeen.

Vuoden 2026 alussa tietoon tulleet muutokset ja niiden arvioidut vaikutukset Pohteen rahoitukseen

Muutos	Vaikutus Pohteelle 2027 rahoitukseen	Vaikutus Pohteelle 2028 rahoitukseen
Kansallisesti parantuneet TP25-tulokset ja niiden vaikutus jälkikäteistarkistukseen	-28 milj.	-11 milj.
Lausuntokierroksella oleva luonnos rahoituslain muutoksesta (suluissa vaihtoehtoinen malli pitkäaikaisdiagnoosien poimintaan yhdeltä vuodelta)	-15 milj. (-5 milj.)	-46 milj. (-25 milj.)
Rahoituksen laskentatavan muutos	-15 milj.	-2 milj.
Sosiaalihuollon palvelu-uudistuksen vaikutukset	Todennäköisesti rahoitusta vähentävä	Todennäköisesti rahoitusta vähentävä
Tehtävämuutokset, esim. teknologia-avusteisuuden huomioiminen henkilöstömitoituksessa (lakivalmistelu ei ehtinyt vuoden 2026 rahoitukseen)	Todennäköisesti rahoitusta vähentävä	Todennäköisesti rahoitusta vähentävä

2022

2023

2024

2025

2026

Aluevaltuusto 17.10.2022: Sote-järjestämissuunnitelma 2023-2025,
talouden sopeutusta toteutui **v. 2023 n. 20-25 milj.**

Aluevaltuusto 20.11.2023: Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman
päivitys 2024-2026, sopeutusta toteutui **v. 2024 n. 56 milj.**

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys,
sopeutusta toteutui **v. 2025 n. 50 milj.**

Talousarviossa
sopeutustoimia
**vuodelle 2026
n. 53 milj.**

**Talouden tasapainotus-
ohjelmat Pohteella**

Skenaario, mikäli alijäämien kattamiseen saadaan vain yksi lisävuosi

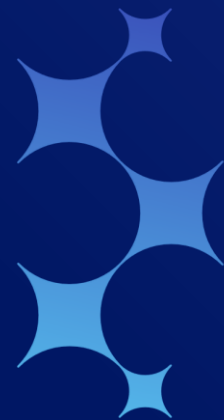
LUOTTAMUKSELLINEN

Miljoonaa euroa	TP 2024	TP enn. 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakatteen muutos / vuosi		2,5 %	4,8 %	1,4 %	5,1 %
Toimintakate	-1 802	-1 848	-1 936	-1 964	-2 065
Valtion rahoitus	1 807	1 980	2 052	2 100	2 171
Rahoitustuotot ja -kulut	-12	-14	-16	-19	-21
Vuosikate	-7	119	100	118	86
Poistot ja arvonalentumiset	44	63	73	83	86
Satunnaiset tuotot (kiinteistöveron palautus)	0	0	7	0	0
Tilikauden tulos	-51	56	34	35	0
Poistoeron muutos	1	1	1	1	1
Tilikauden yli-/alijäämä	-51	57	35	36	0
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	-124	-69	-35	0	0

Skenaario, mikäli alijäämien kattamiseen saadaan vain yksi lisävuosi (2027)	
Jos ns. perusura v. 2027 on	Tällöin sopeutustarve v. 2027 on
2,5 %	21 milj.
3,5 %	40 milj.
4,5 %	59 milj.

- Skenaario ei sisällä:**
- Sosiaalihuollon palvelu-uudistuksen vaikutuksia
  - Tehtävämuutoksia: esim. digitalisaation vaikutukset henkilöstömitoitukseen

Kiitokset!

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue